

APSTIPRINĀTS

ar Sabiedrības integrācijas fonda padomes
07.06.2024. lēmumu
(Protokols Nr.7, 2.4.punkts)

**Latvijas valsts budžeta finansētās programmas
“Ģimenei draudzīga pašvaldība”**

**konkursa “Ģimenei draudzīgākā pašvaldība 2024”
nolikums**

2024. gads

1. Programmas “Ģimenei draudzīga pašvaldība” (turpmāk – Programma) mērķis ir pēc objektīviem kritērijiem noteikt tās pašvaldības, kas kvalificējas statusam – ģimenei draudzīgas. Konkursa “Ģimenei draudzīgākā pašvaldība 2024” (turpmāk – Konkurss) mērķis ir noteikt Latvijas labākās pašvaldības, kas nodrošina lielāko atbalstu, daudzveidīgākos un pieejamākos pakalpojumus ģimenēm ar bērniem un ģimeniskas vides nodrošināšanai.
2. Programmā un Konkursa nolikumā (turpmāk – nolikums) un tā pielikumos lietotie termini:
 - 2.1. ģimene ar bērniem – ģimene, kurā ir vismaz viens bērns vecumā līdz 18 gadiem vai pilngadīga persona, kas nav sasniegusi 24 gadu vecumu, ja tā iegūst vispārējo, profesionālo vai augstāko izglītību;
 - 2.2. ģimene – vecāks/-i un bērns/-i saskaņā ar nolikuma 2.1. punktu, arī vecvecāks/-i;
 - 2.3. Programmas un Konkursa ietvaros tiek noteiktas četras mērķa grupas:
 - 2.3.1. daudzbērnu ģimene – ģimene, kuras aprūpē ir vismaz trīs bērni, tajā skaitā audžuģimenē ievietoti un aizbildnībā esoši bērni;
 - 2.3.2. bērni ārpusģimenes aprūpē – aprūpe, kas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem tiek nodrošināta pie aizbildņa, audžuģimenē, bērnu aprūpes iestādē;
 - 2.3.3. ģimenes, kurās ir bērns ar invaliditātes statusu;
 - 2.3.4. ģimenes ar bērniem, kurām piešķirts trūcīgas ģimenes statuss un ģimenes ar bērniem, kurām piešķirts maznodrošinātas ģimenes statuss;
 - 2.4. profesionālās ievirzes izglītība – saskaņā ar Izglītības likumu ir sistematizēta zināšanu un prasmju apguve, kā arī vērtīborientācijas veidošana mākslā, kultūrā vai sportā līdztekus pamatizglītības vai vidējās izglītības pakāpei, kas dod iespēju sagatavoties profesionālās izglītības ieguvei izraudzītajā virzienā.
3. Programmu īsteno un Konkursu organizē Sabiedrības integrācijas fonds (turpmāk – Fonds).
 - 3.1. Konkursa vērtēšanas komisijas (turpmāk – Vērtēšanas komisija) sastāvu apstiprina ar Fonda padomes lēmumu;
 - 3.2. Konkursa Vērtēšanas komisija:
 - 3.2.1. Vērtēšanas komisijas sastāvu veido deviņi balsstiesīgie Vērtēšanas komisijas locekļi vai to deleģētie aizvietotāji:
 - 1) viens pārstāvis no Fonda sekretariāta;
 - 2) viens pārstāvis no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas vai nozares resora iestādes;
 - 3) viens pārstāvis no Labklājības ministrijas vai nozares resora iestādes;
 - 4) viens pārstāvis no Izglītības un zinātnes ministrijas vai nozares resora iestādes;
 - 5) viens pārstāvis no Uzturlīdzekļu garantiju fonda;
 - 6) viens pārstāvis no Valsts probācijas dienesta;
 - 7) viens pārstāvis no Valsts kancelejas, Pārresoru koordinācijas departamenta;
 - 8) viens pārstāvis no daudzbērnu ģimeņu interešu pārstāvošas nevaldības organizācijas “Latvijas Daudzbērnu ģimeņu apvienība”;
 - 9) viens pārstāvis no nodibinājuma “Fonds Mammām un Tētiem”;
 - 10) viens pārstāvis no Latvijas Pašvaldību savienības.
 - 3.2.2. Vērtēšanas komisijas priekšsēdētājs ir Fonda sekretariāta deleģēts pārstāvis;
 - 3.2.3. Vērtēšanas komisija ir lemttiesīga, ja sēdē piedalās vismaz pieci no deviņiem komisijas locekļiem;
 - 3.2.4. Vērtēšanas komisija lēmumu pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu;

3.2.5. Fonds nodrošina Konkursa sekretariāta funkciju.

3.3. Programmas un Konkursa dalībnieki ir visas Latvijas pašvaldības (turpmāk – pašvaldības).

3.4. Novērtējumu veic Vērtēšanas komisija, izvērtējot pašvaldību sniegto informāciju un publiski pieejamos datus (pašvaldību tīmekļvietnēs norādīto informāciju, iedzīvotāju sniegto informāciju, aktuālos saistošos noteikumus, tīmekļvietnē www.vietagimenei.lv sniegtos datus, kā arī pašvaldību sniegto informāciju Konkursa sekretariātam).

3.5. Konkursa Vērtēšanas komisija nosaka konkursa uzvarētāju nominācijā “Ģimenei draudzīgākā pašvaldība Latvijā 2024” un gada aktuālās tēmas speciālās balvas ieguvēju.

4. Konkursa vērtēšanas process:

4.1. Konkursam ir 3 (trīs) kārtas.

4.2. Konkursa **1. kārtā** pašvaldības tiek vērtētas saskaņā ar algoritmu, kuru veic pēc Nolikuma 1. pielikumā norādītajām sadaļām. Izvērtējumu veic par pašvaldību sniegtajiem datiem 8 pakalpojumu sadaļās (no 2. līdz 9. sadaļai): atbalsts ģimenes pieaugumam, izglītības nodrošināšana, transporta nodrošināšana, interešu izglītība, ēdināšana, profesionālās ievirzes izglītība, iekļaujošie pakalpojumi ģimenēm un papildus pakalpojumi ģimenēm. Sniegtos pakalpojumus un atbalsta grozu sadala 3 daļās: vienreizējie maksājumi un/ vai pabalsti, regulārie maksājumi un ilgtermiņa ieguldījums, šie rezultāti tiek izgūti automātiski no izstrādātā algoritma aprēķiniem.

4.3. Katru gadu nosaka aktuālo gada tēmu, kas tiek atsevišķi vērtēta piecās finālpašvaldībās, kas izvirzītas konkursa 3.kārtai. 2024.gada aktuālā tēma ir “Vardarbības mazināšana izglītības iestādēs un ģimenē – starpinstitūciju sadarbība, prevencijas darbs”.

4.4. Konkursa sekretariātam ir tiesības dalībniekiem lūgt papildu informāciju par 2024. gada izpildes budžetu vai citu papildu informāciju.

4.5. Konkursa 2. kārtai tiek virzītas 10 labākās pašvaldības ar augstāko punktu skaitu.

4.6. Konkursa **2. kārtā**.

4.6.1. Konkursa Vērtēšanas komisija vērtē 10 labākās pašvaldības.

4.6.2. Konkursa sekretariāts un Vērtēšanas komisija informācijas izvērtēšanai pašvaldībai var pieprasīt papildus informāciju.

4.6.3. Vērtēšanas komisija iepazīstas ar katras pašvaldības Konkursa 1. kārtas vērtēšanas rezultātiem, izvērtējot arī papildu sniegto informāciju par katras pašvaldības nodrošinātajiem pakalpojumiem ģimenēm ar bērniem un ģimeniskas vides nodrošināšanai. Papildus Vērtēšanas komisija vērtē iedzīvotāju sniegto informāciju – komentārus un to labbūtību pašvaldībā, kā arī pašvaldības publisko infrastruktūru.

4.6.4. Vērtēšanas komisijas locekļi sniedz savu individuālo vērtējumu savas kompetences ietvaros par piecām labākajām pašvaldībām, kas tiek vērtētas Konkursa 2. kārtā, piešķirot katrai pašvaldībai punktus no 1 līdz 5, kur 5 – augstākais vērtējums un 1 – zemākais vērtējums. Pārējām piecām pašvaldībām, kas saņēmušas nulle punktu, vērtēšanas komisijas locekļi arī sniedz izvērtējumu un pamatojumu, kādēļ saņemts šāds vērtējums.

4.6.5. Vērtēšanas komisija nepieciešamības gadījumā var pieaicināt plānošanas reģionu pārstāvjus vai citus ekspertus.

4.6.6. Konkursa norises laikā organizē iedzīvotāju balsojumu tiešsaistē par ģimenei draudzīgāko pašvaldību. Balsojums noris no augusta sākuma līdz septembra vidum. Balsošanas laikā katrs iedzīvotājs var balsot tikai vienu reizi par vienu pašvaldību. Iedzīvotāju balsojums tiek ņemts vērā saskaņā ar 4.6.7.punktā noteikto.

4.6.7. 3. kārtai nominē četras pašvaldības, kas ieguvušas augstāko Vērtēšanas komisijas locekļu novērtējumu saskaņā ar nolikuma 4.6.4. punktā noteikto punktu skaitu. Piekto pašvaldību 3. kārtai izvēlas no iedzīvotāju balsojuma rezultātiem, ar augstāko vidējo vērtējumu balsojumā. Gadījumā, ja iedzīvotāju balsojumā uzvarējusi pašvaldība jau ir viena no Vērtēšanas komisijas četrām izvēlētajām, kā piektā tiek virzīta 3.kārtai tā pašvaldība, kas ieguvusi 5. augstāko vērtējumu no Vērtēšanas komisijas.

4.6.8. Vismaz nedēļu pirms 3. kārtas vērtēšanas un pašvaldību apmeklēšanas Vērtēšanas komisijas locekļi saņem pilnu informāciju gan par pašvaldībām, kas izvirzītas konkursa 3.kārtai, gan par programmas un Konkursa kopējiem rezultātiem un rādītājiem.

4.7. Konkursa 3. kārtā.

4.7.1. Vērtēšanas komisija klātienē vizītēs (vai attālināti, ja uz vērtēšanas brīdi valstī pastāv pulcēšanās ierobežojumi), vērtē Konkursa 3. kārtai izvirzītās pašvaldības.

4.7.2. Vismaz piecas darbdienu pirms pašvaldības klātienē (vai attālinātā) apmeklējuma finālpašvaldības un to vadītāji (domes priekšsēdētājs) un kontaktpersona tiek informēta par Konkursa 2. kārtas rezultātiem, Vērtēšanas komisijas plānoto ierašanās laiku un pilnu Vērtēšanas komisijas sastāvu.

4.7.3. Vērtēšanas komisija vismaz piecu balsstiesīgo Vērtēšanas komisijas locekļu vai to aizvietotāju sastāvā klātienē apmeklē piecas pašvaldības, kas saskaņā ar Konkursa 2. kārtas rezultātiem iekļuvušas Konkursa 3. kārtā.

4.7.4. Lai vērtēšanas komisijas locekļa vērtējumu ņemtu vērā kopējā rezultāta noteikšanā, Vērtēšanas komisijas loceklim (vai deleģētajam aizvietotājam) ir jāapmeklē vismaz trīs pašvaldības.

4.7.5. Pašvaldība Vērtēšanas komisijas locekļu klātienē vizītē nodrošina:

4.7.5.1. Publisku prezentāciju ar pamatojumu, kāpēc attiecīgā pašvaldība ir ģimenei draudzīgākā;

4.7.5.2. Publisku diskusiju pēc prezentācijas;

4.7.5.3. vismaz divu konkrētai pašvaldībai nozīmīgu vai raksturīgu ģimenei draudzīgu vietu/ objektu apskati vai piedalīšanos ģimeņu pasākumā.

4.7.6. Vērtēšanas komisijai klātienē vizītēs ir tiesības pieaicināt ekspertus no nevaldības organizācijām, valsts iestādēm vai citām darbā ģimenēm ar bērniem saistītajām institūcijām.

4.7.7. Vērtēšanas komisijas klātienē vizītes laiks vienā finālpašvaldībā ir līdz četrām stundām.

4.7.8. Konkursa uzvarētāju nosaka, pamatojoties uz Vērtēšanas komisijas lēmumu. Katrs Vērtēšanas komisijas loceklis sniedz individuālu vērtējumu katrai pašvaldībai, piešķirot 1-5 punktus (kur 1 – zemākais vērtējums un 5 – augstākais vērtējums), savu vērtējumu pamatojot. Konkursa sekretariāts no Vērtēšanas komisijas locekļu individuālā vērtējuma aprēķina vidējo vērtējumu katrai pašvaldībai.

4.7.9. Par ģimenei draudzīgāko pašvaldību Latvijā tiek atzīta tā pašvaldība, kura ir saņēmusi augstāko Vērtēšanas komisijas vērtējumu.

4.7.10. Vienāda punktu skaita gadījumā noteicošais ir Vērtēšanas komisijas priekšsēdētāja vērtējums.

4.7.11. Pašvaldībai, piesakoties konkursā un sniedzot atbildes uz konkursa jautājumiem, jāsniedz informācija arī par jautājumiem, kas īpaši paredzēti konkrētās gada tēmas vērtēšanai. Konkursa 3.kārtā vērtēšanas komisijas locekļi novērtē divas labākās pašvaldības arī šajā

aspektā, liekot punktus 1 vai 2 (kur 1 ir zemāks vērtējums un 2 augstāks vērtējums), bet pārējās trīs pašvaldības saņem 0 šajā kritērijā.

6. Nominācijas un balvas: konkursa balvu fonds ir 30 000,00 EUR;

7.1. Atbilstoši nolikuma 6.6.8. punktam nosaka nomināciju “Ģimenei draudzīgākā pašvaldība Latvijā 2024” – naudas balva 20 000,00 EUR apmērā. Piešķirtā naudas balva pašvaldībai jāizmanto ģimenēm ar bērniem atbalsta pasākumu un pakalpojumu nodrošināšanai vai vides veidošanai 2025. gadā, lēmuma pieņemšanā par balvas izlietojumu iesaistot attiecīgās pašvaldības iedzīvotājus veicot aptauju, tādējādi nodrošinot sabiedrisko līdzdalību šo budžeta līdzekļu izlietošanā.

7.2. Naudas balva gada tēmai “Vardarbības mazināšana izglītības iestādēs un ģimenē – starpinstitūciju sadarbība, prevencijas darbs” – 10 000,00 EUR apmērā. Piešķirtā naudas balva pašvaldībai jāizmanto konkrētās gada tēmas atbalstam pašvaldībā 2025. gadā, lēmuma pieņemšanā par balvas izlietojumu iesaistot attiecīgās pašvaldības iedzīvotājus veicot aptauju, tādējādi nodrošinot sabiedrisko līdzdalību šo budžeta līdzekļu izlietošanā.

7.3. Konkursa atbalstītāji var piešķirt pašvaldībām papildus nominācijas un balvas.

7.4. Konkursa rezultātus apstiprina ar Fonda padomes lēmumu.

7.5. Pašvaldību apbalvošanas ceremonija paredzēta 2024. gada nogalē.

8. Oficiālā Konkursa tīmekļvietne ir www.vietagimenei.lv, kur atsevišķā sadaļā ir pieejama aktuālā informācija par Konkursa norisi.

Sabiedrības integrācijas fonda
padomes priekšsēdētāja

Karina Ploka

Konkursa “Ģimenei draudzīgākā pašvaldība 2024” pašvaldības īstenoto atbalsta pasākumu ģimenēm vērtēšanas sadaļas

Vērtēšanai sniegtie pašvaldību dati sastāv no 10 sadaļām:

Sadaļa	Saturs
1. Vispārējā informācija par pašvaldību	Vispārīgi aprakstoša informācija par pašvaldību.
2. Atbalsts ģimenes pieaugumam	Vienreizējais atbalsts pirmā bērna piedzimšanas gadījumā; Vienreizējais atbalsts otrā bērna piedzimšanas gadījumā; Vienreizējais diferencētais maksājums par trešo un nākamajiem bērniem; Vienreizējais pabalsts ģimenēm, ja vienās dzemdībās piedzimst vairāk par vienu bērnu.
3. Ēdināšana	Ēdināšana pirmsskolas izglītības iestādēs; Ēdināšana izglītības iestādēs; Mērķgrupas, kurām pašvaldība nodrošina pilnā apmērā pusdienas; Mērķgrupas, kurām pašvaldības nodrošina pilnā apmērā pusdienas pirmsskolas izglītības iestādē; Pusdienu un ēdināšanas finansēšana no 1,5 gadiem līdz 6 gadiem, un skolas vecuma bērniem.
4. Izglītības nodrošināšana	Rinda uz pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm; Līdzfinansējums privātām pirmsskolas izglītības iestādēm; Atbalsts bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzējam; Līdzfinansējums bērniem, kuri neapmeklē pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes; Atbalsts pirmsskolas vecuma bērniem ar speciālām vajadzībām; Atbalsts pirmsskolas vecuma bērnu ārpusstundu nodarbībām; Sadarbība ar blakus pašvaldībām, lai nodrošinātu pirmsskolas izglītību; Pabalsts skolēniem; Pabalsts individuālo mācību līdzekļu iegādei; Stipendijas un naudas balvas studentiem un skolēniem.
5. Transporta nodrošināšana	Sabiedriskais transports; Skolas transports; Transports uz interešu un profesionālās ievirzes izglītības nodarbībām; Mērķgrupas, kurām nodrošināts transports uz interešu un profesionālās ievirzes izglītības nodarbībām; Vecāku līdzmaksājumi transporta izdevumiem.
6. Interešu izglītība	Interešu izglītības klāsts pašvaldībā, blakus pašvaldībās; Interešu izglītības maksa; Interešu izglītības maksa mērķgrupām.
7. Profesionālās ievirzes izglītība	Mākslas skolas, sporta skolas, mūzikas skolas pieejamība pašvaldībā, blakus pašvaldībās; Programmas profesionālās ievirzes izglītībā; Profesionālās ievirzes izglītības maksa; Profesionālās ievirzes izglītības maksa mērķgrupām.
8. Iekļaujoši pasākumi ģimenēm	Atbalsts ārpusģimenes aprūpei un audžuģimenēm; Atbalsts daudzbērnu ģimenēm; Atbalsts viena vecāka ģimenēm;

	<p>Pašvaldības pieeja daudz bērnu ģimenes statusa piemērošanai; Atbalsts ģimenēm, kurās ir bērns ar speciālām vajadzībām, vai kuras veic aprūpētāja funkciju; Atbalsts maznodrošinātām un trūcīgām ģimenēm; Atbalsts citām ģimenēm.</p>
9. Papildu pakalpojumi ģimenēm	<p>Peldbaseina nodarbības; Dzīvokļa rinda un fonds; Dzīvokļa īres kompensācija, nekustamā nodokļa atlaide; Iesaiste Remigrācijas programmā; Dalība programmās “Ģimenei draudzīga darbavieta” un “Latvijas Goda ģimene”; Pašvaldība interneta vidē (t.sk. e-adrešu izmantošana); Nometnes; Nodarbinātība; Papildu apmācības un kursi; Psihologa konsultācijas un medicīnas izmaksu atbalsts; Sadarbība ar NVO.</p>
10. Publiskā infrastruktūra	

VĒRTĒŠANAS ALGORITMS

Algoritms tiek veidots, lai noteiktu ģimenei draudzīgākās pašvaldības Latvijā. Apskatot algoritma rezultātus ir jāņem vērā, ka algoritma mērķis ir izcelt atšķirības starp pašvaldībām, nevis novērtēt un salīdzināt dažādus individuālus pakalpojumus.

Algoritma struktūra

Algoritma aprēķins sastāv no vērtējuma, kas atspoguļots trīs aprakstošos blokos, kuros ir izteikta pašvaldības vieta par:

- pašvaldības regulārajiem pabalstiem (ēdināšana, transporta kompensācija u.c.);
- vienreizējiem pabalstiem (piedzimšanas, uzsākot skolas gaitas, kļūstot par aizbildni u.c.);
- ilgtermiņa ieguldījumiem un citiem atbalsta pasākumiem (infrastruktūra, citi atbalsta pasākumi kā atbalsts Ukrainas bēgļiem).

Pirmajie divi bloki tiek izteikti algoritma indeksa (punktu) vērtējumā, kā arī atspoguļo kopējā pabalsta summu konkrētajā blokā, trešais bloks tiek novērtēts tikai ar punktiem.

Algoritmā dati tiek strukturēti sekojošā veidā:

1. Anketas 9 dažādas pakalpojumu grupas:

- 1.1. atbalsts ģimenes pieaugumam;
- 1.2. ēdināšana;
- 1.3. izglītības nodrošināšana;
- 1.4. transporta nodrošināšana;
- 1.5. interešu izglītība;
- 1.6. profesionālās ievirzes izglītība;
- 1.7. iekļaujoši pasākumi ģimenēm;
- 1.8. papildus pakalpojumi ģimenēm;
- 1.9. publiskā infrastruktūra.

2. Sadaļas: 101 ģimenes atbalsta pasākums.

3. Jautājumi: 233 atbalsta pasākumus raksturojoši jautājumi.

Algoritma aprēķina process

Katram no jautājumiem tiek piemērota atbilstoša aprēķina formula, atbilstoši jautājuma veidam un atbildes formai, kas atbilst aprakstošajiem blokiem. Jautājumi ir kopumā klasificēti trīs vispārīgos veidos, kur katram punkti tiek piešķirti atšķirīgā veidā:

- 1) matemātiskie (summa) – pašvaldības tiek ranžētas pēc summas (piemēram, vienreizējā pabalsta apjoms vai ikmēneša pabalsta summa). Jautājumos, kuros norādīta, piemēram, vecāku līdzmaksājuma summa, ranžējums ir pretējs. Gadījumā, ja summa divām pašvaldībām ir vienāda, tās daļa vietu;

- 2) vairāku izvēļu – pašvaldības tiek ranžētas pēc sniegtās atbildes;
- 3) brīvās formas – pašvaldības tiek ranžētas atbilstoši tam, vai sniegta atbilde.

Jānorāda, ka dažādiem jautājumiem aprēķina formula var atšķirties, ņemot vērā specifisko pakalpojumu (piemēram, ņemot pašvaldības līdzmaksājumu u.tml.).

Ņemot vērā dažādu sadaļu atšķirības pēc pakalpojuma pievienotās vērtības un investīciju cenas, ranžējums tiek pārveidots punktos un tiek svērts. Pašvaldības vieta algoritmā tiek sniegta pēc sekojošās pieejas:

1. katrā jautājumā noteikta pašvaldības vieta ranžējumā;
2. vieta ranžējumā tiek pārveidota par punktiem katram jautājumam un punkti tiek summēti sadaļās, ņemot vērā savstarpēji izslēdzošus jautājumus. Punkti nosaka pašvaldības vietu sadaļā;
3. kopvērtējums tiek aprēķināts, pielietojot pašvaldību vietas sadaļās katrā no aprakstošajiem blokiem.

Punktu aprēķins

Ranžēšanas procesā tiek noteikts, kurā vietā vērtējumā katra pašvaldība ir, un šis vērtējums tiek izmantots, lai sniegtu pašvaldībām punktus – 1 punkts par pašvaldību/-ām 1. vietā, 0,9 punkti pašvaldībai/-ām, kuras ir 2. vietā, 0,8 punkti pašvaldībai/-ām 3. vietā, 0,5 punkti pašvaldībām virs mediānas, un 0 punkti tām pašvaldībām, kuras ieņem vietu zem mediānas vai kurai/-ām ir viszemākā vieta. Punkti sadaļās var tikt modificēti ņemot vērā pakalpojumu svarīgumu, kā arī savstarpēji izslēdzošus pakalpojumus.